

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
תל אביב	19:29	21:16
ירושלים	19:26	21:20
חיפה	19:30	21:18

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

מה מונע את הפרנסה?

פרשת השבוע חושפת בפנינו את תוצאותיה הנוראיות של המחלוקת, המכלה כל חלקה טובה ויוצר הרס וחורבן. לאחר שהתורה מתארת את המחלוקת והשלכותיה, בא אבא שבשמים לבניו יקיריו, ונותן להם הוראה שמעניקה איכות חיים:

'ולא יהיה כקרח וכעדתו'. בני אהובי, היהירו מן המחלוקת, תברחו ממנה מהר ככל האפשר. כי המחלוקת היא אבי אבות נזיקין, זורעת ארס וזורה הרס, שורפת ומזיקה. לעומתה, חיים של שלום ואחוה, אהבת חברים וידידות בין בני משפחה וקהילה, אחווה אחים וקירוב לבבות – אלו הם חיים צוהלים ושמחים, מוארים ועליזים, עשירים ומאושרים!

ובעת הזו, בתקופה בה גם המצב הכלכלי מעורער והשפעת הפרנסה משובשת, הדבר חשוב שבעתיים. כי השל"ה הקדוש זי"ע במסכת יומא גילה דבר מדהים: 'מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות'. כלומר, 100 הצעות עבודה, 100 הזדמנויות להתפרנס, 100 פעם שהיו מוכנות ליהודי יתרות זכות בחשבון הבנק שלו - נדחות מפני מחלוקת אחת שהוא שותף בה!

ומידה טובה מרובה: ככל שנרבה בשלום ובאחוה, ככל שנעשה הכל לפתור מחלוקות בדרכי ידידות, ככל שנהפוך את עולמנו לעולם בלי מריבות וויכוחים, בלי קטטות ושנאות – כך נזכה בעולם מאיר והגון, שנחמד וטוב לחיות בו, והוא גם משופע בפרנסה ברווח, לנו ולכל בית ישראל!

הבה נאמץ את לקח האחדות העולה מפרשת השבוע. אם אנו צד במחלוקת כזו או אחרת, אם אנו שותפים או מעורבים בסכסוך משפחתי או קהילתי, אם יש לנו יד ורגל בלהבת מחלוקת - הבה נעשה הכל כדי לוותר, לפתור את העניין בדרכי שלום, לכבות את האש ולהטמיע אחדות מלבבת. (הרב אשר קובלסקי)

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הלב והעיניים

אם אדם נותן את העיניים שלו להשם וזכה שכל גופו יהיה בידו

בבית המדרש לומדים להיות בן אדם ולא בהמה, איך לשלוט על הלב, איך לשבור יצרים, איך לבלום תאוות! להיות בעלים על הלב ועל כל היצרים! מה שעושה את האדם למלאך עלי אדמות זה שבירת היצרים ושליטה בתאוות, לקנות הרגלים טובים ולהשליט את המוח על הלב.

כתוב (איוב יא) "ועיר פרא אדם יולד". מפרשים זאת בעלי המוסר: התפקיד שלך, זה לעשות מ"עיר פרא" "אדם". אתה באת לעולם לעבוד על עצמך, להפוך את עצמך מפרא אדם – למלאך. מ"עיר פרא" ל"אדם". אדם שיש לו טבעים רעים, מידות רעות, גשמיות, הוא יותר קרוב ל"בהמה" וכמה שפחות מידות רעות, כמה שיותר נמשך לרוחניות הוא יותר "אדם". ואיפה בונים בני אדם? רק בבית המדרש!

וכמו שאומרים חז"ל: בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין. ואמרו שם, אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ, שנא' הוי כל צמא לכו למים, ונא' הלא כה דברי כאש נאום ה' וכפטיש יפוצץ סלע. בית המדרש הוא סם המוות ליצר הרע! אתה בא לבית המדרש ומושך את היצר איתך, אתה ממיס אותו, אתה גומר אותו.

בית המדרש או כל מקום שעוסקים בו בתורתו של בורא עולם זה בית חרושת לבני אדם, נכנס זכוכית יוצא יהלום. הרחוב להבדיל, הוא מקום שמייצר חיות. אדם נולד תינוק זך ונקי, ולאט לאט הוא גדל לכל הלכלוך שבעולם.

ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים - ונתן לנו תורת אמת. איך הקב"ה הבדיל אותנו מן התועים? בזה שנתן לנו תורת אמת. תורה היא מלשון הוראה, התורה מדריכה את האדם 24 שעות ביממה, היא מלמדת אותו איך להתנהג ואיך לא להתנהג, לאיפה ללכת ולאיפה לא ללכת, עם מי ללכת ועם מי לא ללכת, מה לדבר ומה לא לדבר, מה לאכול ומה לא לאכול, היכן להסתכל והיכן לא להסתכל. וממי זה? הוראות של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכי יש שומע לה' ומפסיד? שנזכה לשמוע בקול ה'!

שבת שלום ומבורך!

אומר הפסוק "תנה בני לבן לי ועיניך דרכי תיצורנה" ואומרים חז"ל: אמר הקב"ה אי יהבת לי לבן ועיניך אנו ידע דאת שלי. פירוש, אם אתה נותן לי את הלב והעיניים אני יודע שאתה שלי, אתה בן שלי! אם נתת לקב"ה את שני סרסורי החטא, הלב והעיניים, אומר הקב"ה אני יודע שאתה שלי! אתה בן שלי! אתה נסיך! מי לא רוצה שהקב"ה יאמר עליו "אתה שלי"? מי לא משתוקק לתואר כזה - לא בן של מלך בשר ודם אלא בן של מלכו של עולם, בן של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא!

"קדושים תהיו - כי קדוש אני ה' אלוהיכם" אומר הקב"ה מה אני קדוש אף משרתי קדושים! אני לא הולך אם אין קדושה, אם אין קדושה ה' יתברך לא שם! והיה מחנך קדוש - פן יראה בך ערות דבר ושב מאחריך!

והייתם לי קדושים. מה זה "לי"? אם אתם קדושים אתם שלי, אם לאו אתם של נבוכדנצר וחבריו [ואנשי קודש תהיון לי פרש"י אם אתם קדושים אתם שלי ואם לאו אין אתם שלי, ובויקרא כ כו פרש"י ואבדל אתכם מן העמים להיות לי - אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו] מה אני קדוש - אף משרתי קדושים! איפה שיש קדושה שם שורה השראת השכינה.

אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו ראוות! "שהעיניים" ראוות היה לו לומר, למה אמרו "עיניו"? אלא בא לומר אדם אם אינך שומר על העיניים, הם כבר לא העיניים שלך, הם "עיניו" של היצר, הוא מוליך את העיניים, הוא מוביל, הוא הבעלים, "אשר אתם זונים אחריהם". עיני היצר הם ולא עיניך!

מי ששומר על העיניים שלו הוא "מלך" כי הוא מושל בגוף ובכל אבריו, מושל בכל אשר לו, מה זה ראשי תיבות מל"ך? - מח, לב, כבד. המוח שולט על הרגשות ועל כוחות הגוף. אבל מי שהולך לפי נטיית גופו וכפי רצונותיו אז הוא "פלם" ראשי תיבות כבד, לב, מוח שהכבד והלב מושלים על המוח. אם הלב בעל הבית אתה כלום, אתה אפס אפסים. אתה בהמה.

אדם שהולך בדרכה של תורה, התורה נותנת לו כח להשליט את המוח על הלב ועל כל היצרים שלו.

אמרנו, שזה ההבדל בין הרחוב להבדיל לבית המדרש, ברחוב מחפשים איך להגביר יצרים איך להגדיל תאוות, המוח נשלט על ידי הלב - חכמים המה להרע. להבדיל

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש
זכות של אלפי עלונים
להצלחה, לרפואה, לזש"ק
או לעילוי נשמות יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

חילוץ אוירי

שעות אחדות שהה רבי בנימין אצל אביו בביקורו השבועי הקבוע במושב הזקנים. משפנה ללכת אמרה לו האחות כי המנהל מבקש שייכנס אליו למשרדו. כל מיני מחשבות וניחושים החלו להתרוצץ במוחו על הסיבה האפשרית להזמנה. החששות הוסרו כאשר המנהל קיבל אותו בסבר פנים יפות:

"רציתי לבקש את עזרתך. לפני כשבועיים ליוונו למנוחות את אחד הזקנים מהמוסד שלנו. בעקבות פטירתו, שכנו לחדר שקע בדיכאון עמוק וכל מאמצי הצוות, כולל שיחות ארוכות של הפסיכולוג שלנו, לא הועילו. אנו הבחנו שבביקורים שלך אצל אביך שוחחת עם הזקן הזה וקשרת איתו קשרי הבנה וידידות. חשבנו שאם תסכים לנסות, יתכן שאתה תוכל לעשות ולהצליח במקום שאחרים נכשלו".

המנהל סיים את דבריו שנשארו תלויים באויר כסימן שאלה והמתין לתשובה. רבי בנימין הסתכל בשעונו, ערך חישוב מהיר ואמר: "ננסה, ונקווה לה" להצליח". בשביעות רצון קם המנהל והוליך איתו את רבי בנימין אל הגינה. לפי הוראת הרופא מוציאים העובדים יום יום את הזקן אל הגינה כדי שלא יתנוון, אמר המנהל, והצביע בשתיקה לעבר הספסל עליו ישב הזקן כפוף ומכונס בתוך עצמו.

המנהל הסתלק, ורבי בנימין התיישב על הספסל בסמוך לזקן והחל לדבר. הוא גייס את כל ניסיונו רב השנים בתחום החינוך כדי לדבב את הזקן השותק והמסוגר. הוא דיבר ודיבר, ורק בהתקרב לקו היאוש ועמד להרים ידיים ננער הזקן משתיקתו, הרים ראשו במקצת ואמר כמדובר אל עצמו: "זה היה נורא. חמש שנים היינו שכנים לחדר, הכרתי אותו היטב, אהבתי אותו, כמו אחים. זה נורא, לקחו אותו, שמו אותו בבור, באדמה, וכיסו אותו. אני ראיתי את כל זה, זה עומד לי מול העיניים ביום ובלילה, אחר כך עזבו אותו כולם שם והלכו הביתה לאכול ולשכב ולשחק. לא! לא! אני לא יכול לשכח. אין לי הרבה זמן עד שיעשו את זה גם לי... גם לי...". הזקן השתנק ופרץ בבכי ממושך.

רבי בנימין התקרב עוד יותר אל הזקן והניח ידו על כתפו. הוא המתין בשתיקה עד שירגע, הוא הושיט לו ממחטת נייה כאשר העריך שהזקן מסוגל לשמוע פתח בשקט כמשוחח עם חבר, והחל מספר:

מסיילים הפליגו בספינה על פני נהר אדיר ורחב. מי הנהר זרמו קדימה והשיטו עימם את הספינה ונוסעיה. הטיול היה נעים והכל היה יפה, עד שהבחינו כי הנהר הולך ומתקרב במהלכו לתהום עמוקה ומי הנהר נופלים למעמקי התהום במפל אדיה הם החלו מיד בניסיונות להשיט את הספינה אחורה כדי להתרחק מן התהום, אך כל מאמציהם הנואשים לא הצליחו להקטין אפילו במשהו את התקדמות הספינה באיטיות ובביטחון עם מי הנהר בו היא שטה, וכך הלכו ושטו אל הבלתי נמנע, אל הנפילה

האיזמה לתוך התהום.

רבי בנימין הפסיק לרגע וראה לשמחתו שהזקן הזדקף במקצת, הרים ראשו והוא מקשיב לסיפור. מעודד מהשינוי המשיך בסיפורו:

לרגע קרץ להם פיתוי להתעלם מן הסכנה שהיתה רחוקה עדיין וליהנות מן הנוף הנהדר שנשקף בשתי הגדות ובמעלה הנהר, אך הם זכרו באימה את הצד הרביעי של הנהר אליו הם מתקדמים, ואת הבלתי נמנע הממתין להם שם במורד הזרם בוודאות שאין בטוחה ממנה. הם חיפשו בכל כחם איזה מפלט ומנסו והשקיעו את כל מחשבתם במציאת איזו דרך הצלה מן הסוף המר אליו הם מובלים בכח איתנים שאין לגבור עליו.

והנה גילו כי בחלק אחר של הספינה, במקום נסתר מן העין, עומד מכוסה ביריעת ברזנט לא פחות מאשר "מסוק". בידיים רועדות הסירו את הכיסוי ובדקו את המסוק והנה הוא שלם ותקין, ללא פגם. כל מה שדרוש הוא לעלות אליו, להפעיל את המנוע, ואז להמריא אל על ולהינתק מן הספינה הולכת לאבדון.

וכך אמנם עשו. הם טיפלו במסוק, תידלקו אותו, ניקו את חלקיו והכינו את כל הדרוש להמראה. בהגיע הרגע הנכון הם נכנסו למסוק, הפעילו אותו והמריאו כלפי מעלה. ממרומים יכלו להשקיף ולראות כיצד גולשת לה ספינתם כלפי מטה, אל התהום הנורא, מתרסקת בסלעים של קיר המצוק והתלול, חודרת את ענני הקצף של מי המפל ונעלמת שברים שברים בחשכת המים שמתחתם.

האדם, המשיך מיד רבי בנימין ברצותו לסמוך זה לזה משל ונמשל, האדם גם הוא בנוי ומורכב משני חלקים. חלק אחד הוא החלק החומרי, הבשר ודם שלנו, עליו אנו שטים בים החיים הסוער, והוא הכלי שבאמצעותו אנו פועלים בעולם. החלק השני הוא החלק הרוחני שבנו, הנשמה, שהיא חלק אלוה ממעל. שני החלקים צמודים זה לזה ונוסעים יחד את מסע החיים עד סיומו. עם סיום המסע נפרדת החבילה, החומר חוזר אל האדמה ממנה לוקח והנשמה חוזרת אל האלוקים אשר נתנה. לנשמה הממריאה אל על, לא קורה דבר ממקרי החומר, כי היא אינה חומרית ואינה כפופה כלל לחוקי הבליה והכליה של החומר.

הזקן ישב כבר זקוף על הספסל כשפניו מופנים לעבר רבי בנימין והוא עוקב בהתעניינות אחרי דבריו. הוא פתח את פיו ושאל: ומי זה אני? האני זה החומר או הנשמה?

רבי בנימין התאפק מלהביע בגלוי את שמחתו לערנותו של הזקן, וענה בקול שקול: השאלה שלך היא שאלה גדולה. זו בעצם הגדולה שבשאלות חיי האדם. שהרי אם האני של האדם הוא נשמתו, כי אז אין הוא פוחד כלל מהסוף, מהמוות. מה בכלל מטריד אותו מה יעשו בגופה שלו ומה יקרה לה. הגוף

החומרי אינו אלא לבוש של הנשמה, בסוף החיים היא פושטת את הלבוש ששימש אותה לאורך המסע ויוצאת לדרכה בחזרה אל מקורה.

אני נזכר בבדיחה ששמעתי בילדותי כיצד השוטה של העיירה רצה לברך הגומל. כששאלו אותו מהו הנס שקרה לו המחייב אותו ברכה, מספר השוטה שראה כיצד הכובסת תופסת את כותנתו, משפשפת אותה, חוטבת בה ודנה אותה ברותחין. "תארו לעצמכם", הסביר, "איזה נס קרה לי שלא הייתי בתוכה..."

התשובה לשאלה החשובה שלך מי משני החלקים הוא ה"אני" של האדם, תשובה זו נתונה היא בידי האדם עצמו. הוא שמחליט אם הוא רוצה, כמו שוטה העיירה, לזהות את עצמו עם גופו-לבושו, עם הבשר ודם שלו, עם החומר, אוסף מולקולות ותו לא. או שהוא מזהה את עצמו עם נשמתו. ההבדל בין שתי הבחירות הוא תהומי לכל אורכו של המסע, אבל הוא מגיע לידי ביטוי ברור ובולט עם סיום המסע, אז קל לראות מה ההבדל בין ספינה שאינה יכולה להינתק אפילו טפח מעל פני המים וסופה התרסקות במפל, לבין מסוק קל כנפיים החולף לו מעל המפל, ושום דבר ממה שמתרחש למטה במפל אינו יכול לפגוע בו כלל.

העננה הקודרת ששכנה על פניו של הזקן עדיין לא סרה. בשקט השמיע את השאלה הגורלית: ועד מתי אפשר לעלות על המסוק? האם בגילי זה לא מאוחר מידי?

אף פעם לא מאוחר מדי! ענה רבי בנימין בטון פסקני. אמנם תחזוקה רבת שנים של המסוק וטיפול מתמיד בו משפרים את הסיסה לאין ערוך, אך לא קיים מצב שבו אפשר להגיד לאדם אחרת את המועד. אין דבר כזה, אף פעם לא מאוחר מדי. גם מי שקופץ ברגע האחרון ועולה על המסוק, גם אם אין לו מקום ישיבה, וגם הוא נאלץ לתפוס ולאחוז בכל כחו בסולם החבלים המשתלשל מן המסוק, כבר הוא הציל את עצמו מסופה המר של הספינה המתנפצת אל הסלעים וטובעת. כל מחשבה שאתה חושב וכל מעשה שאתה עושה מתוך מודעות וכוונה לזהות את עצמך עם החלק הנשמתי שבך, הם טיפול ותחזוקה של המסוק. כל מצוה, כל תפילה, כל שמירת שבת, כל מחשבה טובה, כל חשיבה נכונה על עצמך ועל חייך, כל אלה הם תדלוק המסוק ומילויו בצידה לדרך. אני מאחל לך עוד שנים רבות וטובות של טיפול יעיל במסוק שלך.

הזקן הושיט ידו ללחיצת יד חמה, ופניו המאושרות היו תגמולו המלא של רבי בנימין שהודה בליבו לקב"ה על שסייע בידו להרנין לב יהודי ולהאיר את עיניו.

הלכות כיבוד הורים

האם יש עניין להדליק נר נשמה לעילוי נשמת אביו או אמו?

שאלה: מהי המעלה של הדלקת נר נשמה לאבא?

כתב רבינו צדיקה בן אברהם הרופא (חי לפני 770 שנה, שבלי הלקט השלם הלכות שמחות סימן כא), שנהגו להדליק נר נשמה בכל לילה בימי השבעה, במקום שרחצו בו את המת על גבי קרקע, משום קורת רוח לנשמה שחזרת ומתאבלת עמו כל שבעה. ע"כ.

ורמז למנהג זה מהמשה (ברכות נא:), אין מברכים בורא מאורי האש במוצאי שבת על נר של מותים. ובגמ' (שם נג.) כל מת שמוציאים לפניו נר ביום ובלילה, אין מברכים עליו. ופירש רש"י, מת שהוא אדם חשוב ומוציאים עליו נר ביום לכבודו, אף אם הוציאוהו בליל מוצאי שבת, אין מברכים עליו, לפי שנעשה לכבוד ולא להאיה ומבואר שהיה ענין של כבוד בהדלקת נרות. ובאחרונים מובא שגם לחתן היו מדליקים נרות בשביל הכבוד.

ורבינו אהרן מלוניל (חי לפני בערך 710 שנה. ארחות חיים הל' ערב יוהכ"פ אות יא) כתב, בשם רבינו אשר, נוהגים שכל אחד מדליק נר בערב יום הכפורים, לכפר על אביו ואמו, כי כבוד הוא להשי"ת, שנאמר, באורים כבדו את ה'. ומנהג ישראל תורה הוא. והובא ברמ"א (או"ח סי' תרי סעיף ד). ולכאורה בכדי שתהיה תועלת לנפטר צריך שהדלקת הנר תהיה בבית הכנסת, בשביל שיחשב לנר מצוה. אמנם אפשר לפרש כי ההדלקה לכבוד יום הכפורים זה כבוד ה' וזה נר מצוה.

ובתקנות רבינו גרשום מאור הגולה שמובא בראשונים כתוב, ואם אנשי כפרים שאין להם בעירים מניין, באים במקום קהילה ביום כיפור, ומביאין נירותם שעה, יניחנה לבית הכנסת, כי חרם יש בדבר, ואם עשה שנים, האחד יניח (בבית הכנסת) והאחר ידליק במקום שמתפלל ביחיד. אמנם בראשונים הנ"ל מובא עוד טעמים להדלקת הנר בערב יום הכפורים שחלקם שייכים לבית הכנסת וחלקם גם לבית. מכל מקום מבואר שצריך ליהיה בר ענין של מצוה שמתפללים או לומדים לידו או לכבוד יום טוב וכדומה, אבל אין תועלת להדליק נר סתם.

ובספר רבינו בחיי (תרומה כה, לא, ד"ה ועשית מנורת וכו') כתב, שידוע כי הנשמה נהנית בהדלקת הנרות ומתהלכת בעידוני ההוד והשמחה ומתפשטת ומתרחבת מתוך הנאת האורה, מפני שהיא חתיכת אור חצובה באור השכל, לפיכך היא נמשכת אחר האור מפני שהוא מינה ולכן אמר שלמה עליו השלום (משלי כ, כז), נר ה' נשמת אדם.

וחכמי הקבלה האחרונים כתבו, שבכל השבעה ימים אחר פטירתו נר דולק באותו בית שמת שם, מחמת שבכל אותן השבעה ימים הנשמה תבוא אל הבית לבקש את המקום שיצאה משם. ובכל שנה ושנה על פטירת אביו ואמו או שאר קרובים מדליקין נר בבית הכנסת וכו', מחמת כי ביום זה הנשמה יש לה רשות לשוט בעולם, והבית שהגוף שלה מת שם לא תמצא אותו, ואז תבא לבית הכנסת ותראה הנר הדולק בשבילה ויש לה נחת רוח מזה.

ובשו"ת מהרש"ל (סוף סימן מו) כתב, שרגילים בכל ארץ אשכנז להדליק נר בערב שבת בבית הכנסת ביום פטירת אביו ואמו. ע"ש.

ומגדולי המקובלים לפני ארבע מאות שנה כתב, מנהגן של ישראל להדליק נרות בפני הגוסס, וטעם לזה כי נודע דברי חכמים שסוגלת הנר הוא להבריה המזיקים, ואפילו בלילה עת שליטתן כמו שאמרנו (ברכות מג:), אבוקה כשנים. ומה נזכר למצוא טעם למנהג הדלקת האבוקות למתים, שהוא יחוד ושמירה אליהם. ועוד נתן טעמים על פי הרמז והסוד.

נמצא שעצם הדלקת הנר בלי שום סיבה יש בה סגולה של שמירה, אולם לכאורה ענין זה שייך רק במת לפני קבורה שצריך שמירה, אבל בשביל לעשות נחת רוח לנשמה צריך נר של מצוה.

למעשה, מנהג נכון להדליק נר נשמה בכל שבעת ימי האבל, וכן ביום פקודת השנה (יאר צייט) של אביו ואמו, ובשעת הדלקתו יאמר: הריני מדליק נר זה לעילוי נשמת מר אבי פלוני בן פלונית, (או מרת אמי פלונית בת פלונית). ומנהג זה יסודתו בהררי קודש. וטוב שהנר הזה (של יאר צייט) יהיה נר של שמן זית, אולם יוצאים ידי חובת המנהג אף בנר חשמלי. ובבית הכנסת יש להעדיף נר חשמל, (חו"ע אבילות ח"ג עמ' נד).

ומה טוב שיתרמו הוצאות חשמל של האורות בבית כנסת שלומדים בו תורה, שהיא תועלת רבה עד מאד לנשמה.

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

מי מגדל את מי?

תפקיד ההורות הוא לגדל את דור ההמשך על ידי חינוכם לשמור את דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, ללמדם כללי ניווט ודרך ארץ, ולהחכימם למען ידעו להסתדר במצבים השונים שייפגשו בחיים. הורה חכם יעצב את גישתו לפי רמתו השכלית והרגשית של הילד, ויתאים את דרישותיו לפי הקצב והיכולת שלו, כמו שייעץ שלמה המלך ע"ה: "חנוך לנער על פי דרכו".

אולם, יש אנשים שלא משקיעים מספיק מחשבה לבחון מה מתאים לכל ילד וילד באופן אישי. הם רואים את הילדים כמי שתפקידם הוא להישמע להוראותיהם ולגדול לפי ציפיותיהם. מגיל צעיר הם יפעילו לחץ על הילד שילמד טוב, שיהיה גיבור ועז נפש, שנון, שיעמוד בראש, וכדומה, העיקר, שיביא להם את הכבוד, ויתנוססו כאבנים טובות בכתר הדמיוני שעל ראשם. אוי לנפשו של ילד להורה כזה אם לא יצליח במבחנים, לא יעמוד בדרישות הגבוהות ויהיה 'פחות' ממה שההורה ציפה לפי כבודו. הורים שכאלה מודדים את הילד לפי עמידתו בדרישותיהם, ויתקשו לשחרר אותם לדרכם.

הורים אלה אינם מודעים לכלל החשוב: חינוך הוא הדרכה, לא שליטה! המקרה הבא ימחיש לנו את השפעתה של התנהגות כזו.

נחמיה, אברך בסוף שנות העשרים שלו, הגיע אלי נבון וחסר בטחון עצמי, כשהוא מרגיש בכל מקום אליו נקלע, כלא ראויו ולא הולם. הוא הרגיש שמהו חסר לו, ולא ידע מה בדיוק. די מהר התברר שהוא היה 'כבשה שחורה' בבית. אחיו היו שנונים וממולחים, ואילו הוא היה איטי ותמים במקצת. הוריו התביישו בו, צחקו וחללו בו, ואף הפלו אותו לרעה בלי למצמצץ ולהסס. אפילו היום, כשהוא אב לילדים, הוריו מתייחסים אחרת לילדיו לעומת שאר הנכדים, וגם אשתו אינה זוכה לאותו יחס שגיסותיה מקבלות. מסיפוריו עלה כי הוריו תמיד העריצו רק את מי שהיו יכולים להתפאר בו, וחללו במי שלא עמד ברף שלהם. כילד, שמע פעם את אחד השכנים מתבטא על אביו של נחמיה שהוא אוהב להסתובב בשכונה עם ילדיו ולהשווין בהם, ונחמיה הרגיש שמאותה סיבה, אותו תמיד הזיוז אחורנית, שלא יפריע לתצוגה.

נחמיה הושפל ונדחה מצד הוריו, מאחר ולא היה בידו לספק להם את מה שהם ציפו מילדים. אצל מיכאל, הסקטיקה והגישה היו שונים, אבל המניע והתוצאה, אותו דבר: נזק נפשי גדול בגלל הורה שראה רק את טובת עצמו, וראה את הילד ככלי לשרת אותו.

מיכאל היה ילד נחמד, אבל אביו החליט שבנו חייב גם לבלוט כידוע נגן. באירועים משפחתיים היה מסדר שיכבדו את מיכאל לשיר, וכך גם בכל אירוע בתלמוד התורה ועוד. עבור מיכאל הביישן מטבעו, זה היה סיט של ממש. הוא התחנך לאביו שלא יפיל עליו תפקיד זה, ואביו נשאר איתן בשלו: "אתה יודע לשיר יפה, ואל תעז לסרב!" מיכאל היה שר בניגוד לרצונו, ומיד לאחר מכן בורח מהמקום בבושת פנים. הוא רצה שהאדמה תבלע אותו, בהיותו משוכנע שצוחקים ממנו. דווקא השירה שלו בפני קהל, גרמה לו לפתח רגשי נחיתות עזים ושלילוב החברתי היה רצוף קשיים. זוהי אכן דוגמה קיצונית במיוחד, אבל עצם התופעה של הורה שראה בילדיו כלי שאמור לשרת את רצונו וכבודו, היא נפוצה, כמובן בדרגות שונות ובשלל אופני ביטוי.

הדוגמה השכיחה יותר היא זו של הורים שחייבים להבטיח שהילד לא יסטה כהוא זה מדרכם והשקפתם, ויכנסו לעימות מולו אם יעז לאמץ גישה שונה מעט, ואף אם זה יתבטא רק בשיטת לימוד שונה, כל שכן אם מדובר בדרך שלהם בנוגע לתורה ומצוות או עבודת ה'.

וכאן טמון מוקש: שמירת מסורת אבות נוגעת לעיקרי היהדות, עליהם יהודים מסרו את נפשם במהלך הדורות. לפיכך קל לו לאדם להיתלות בכך ולהונות את עצמו.

רגע חושבים

דניאל אליהו גרמן

לדבר עם השם

להוציא בפה את הכיסופים והרצונות - רבי נחמן כתב: ע"י השיחה שמישחין ומדברין בינו לבין קונו ומוציאין בפה הכיסופין והרצונות הטובים שלו מה שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע לצאת מהרע שלו ולזכות לטוב אמיתי.. וע"י זה יזכה לפעול בקשתו.. וממשיך טובה וברכה לכל העולמות.. ועל ידי זה יכולים להחזיר כל העולם למוטב! (כי עי" זה נתהווה נפש ומתגלגלת לתוך הרשע ולהחזירו בתשובה). ראה עלים לתרופה שכ"ג, ליקוטי הלכות ערב ג'

ולסיכום: להתפלל לבטל את הרצונות הרעים ולבקש רצונות טובים של חיבור והשפעה. ללמוד את הגנאי, השבח והחשיבות באותו העניין [מעורר הרצון]. להביע בפה את הרצונות (וכלשון המלך נכספה וגם כלתה נפשי) ולדמיון שאין חיים ללא הישועה [ע"י צייר המידות - הלב].

חובה להיות עקבי וממוקד באותו נושא ולא להתפזר עד שקבלתי את הישועה השלמה. כל זה מתוך תחושה ש: אני חשוב שתפילתי תתקבל ויש לי כח לפעול [טבע וחוק רוחני], והשם רוצה להושיע אותי עכשיו [שהרי בעניינים רוחניים הוא עונה מיד והוא מתענג למלאות את חסרונותיי כמו אבא ששמח שטוב לבנו].

לאחר תקופה של בניית הרצון בהשתוקקות ובתפילה, הקבלות שנקבל בעניין [לסור מהרע, והעשה בטוב] יהיו בשמחה אמיתית ולא כמשא כבד ח"ו.

למאמרים נוספים של דניאל אליהו גרמן
בקרוב באתר ישיבת אור דוד

רבי נחמן מברסלב אומר שע"י התבודדות - שאדם משיח לפני השם ומרבה להתפלל על ביטול הרצונות [והמידות] הרעות שלו - הוא "יכול לבטל הכל ולהדבק בהשם ית' ולהכלל בשרשו". רבי נחמן בעצמו עבד כך על כל מידה בנפרד עד שביטל אותה, החל מהתאוה הידועה - שהיא עיקר הנסיון של היהודי בעולם (וסם המוות שלו, שפגמים של קדושה מגבירים את כח הגוף שמכסה על הנשמה מלהאיר [גוף = מגופה - כיסוי])

רצון אותיות נוצר - אדם שעוצר את הרצונות והתאוות האסורות מלבוא לידי ביטוי עד שהוא מבטל אותן לגמרי ומגיע לרצון הרצונות [הרצון הפנימי] הרי זה הגיע למלכו של עולם (ואז הכל נעשה מאלי, שאין דבר העומד בפני הרצון). הידיעה שה' חריצות שקר והגזירה אמת' וכל ההשתדלות אחר הרצונות הגשמיים לא באמת יעזרו, יגרמו לאדם להתייאש מהם מהר יותר. * גם תכלית הצמצום [נוצר] הוא ליתרון האור מן החושך [מצב ג' בקבלה - שבחינה ד' תשתוקק לחזור לאור]

מיקוד - הרב שלום ברוך בנו של 'בעל הסולם' כתב שהמח לא סובל ב' רצונות (פיזור) ולכן יש למקד את הרצון בדבר אחד! ("והנה הקושי המונע מהאדם את היכולת להתפלל הוא שרצונו מתחלק לכמה חלקים, ומטעם זה מובא בספרים שכאשר אדם ניגש להתפלל על איזה עניין, יתפלל רק על דבר אחד" וכו'). לכן צריך להתמקד ולשים דגש באותה הנקודה הפרטית שמאירה לי בעבודת ה' (ועליה לבנות תפילות, לימוד בעניין וכו'). לאפוקי התחזקות רגעית ממשהו ששמענו ואנו לא מחזיקים בו 'וקונים' אותו באמת). הרבה פעמים צריך להתפלל לרצות בכלל..

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר שליט"א** לאחר לימוד כל ספר האידרא דבה דוּטא בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר שליט"א** לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בקמיע של כל הזהרה הקדוש

בוא והצטרף
לאלפי המפיצים
בכל שבוע את
העלון המפואר
"אור הפרשה"
ושמח את מתפללי בית הכנסת
שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212